

Kodeks najlepszych praktyk dotyczących przebiegu postępowania w zakresie kontroli pomocy państwa

(2009/C 136/04)

1. ZAKRES ZASTOSOWANIA ORAZ CEL NINIEJSZEGO KODEKSU

1. W 2005 r. Komisja – mając na celu zwiększenie skuteczności, przejrzystości, wiarygodności oraz przewidywalności systemu pomocy państwa na mocy Traktatu WE – przyjęła Plan działań w zakresie pomocy państwa: Gorzej i lepiej ukierunkowana pomoc państwa: mapa drogowa reformy pomocy państwa na lata 2005–2009 („plan działania”) ⁽¹⁾. Głównym celem planu działania, który opiera się na zasadzie „bardziej ograniczonej i lepiej ukierunkowanej pomocy państwa”, jest zachęcenie państw członkowskich do zmniejszenia ogólnego poziomu pomocy i jednoczesnego przekierowania zasobów pomocy państwa na cele horyzontalne leżące we wspólnym interesie. W ramach planu działania wezwano również do wprowadzenia skuteczniejszych, prostszych i bardziej przewidywalnych procedur obowiązujących w obszarze pomocy państwa, co ma przyczynić się do realizacji powyższych zamierzeń.
2. Komisja pragnie potwierdzić swoje zaangażowanie w tym zakresie i dlatego postanowiła wydać niniejszy kodeks najlepszych praktyk. Dzięki temu procedury mają stać się możliwie produktywnie i efektywne dla wszystkich zainteresowanych stron. Niniejszy kodeks powstał w oparciu o doświadczenia zebrane podczas stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE ⁽²⁾ oraz w oparciu o wewnętrzne analizy Komisji dotyczące czasu trwania poszczególnych etapów procedury badania pomocy państwa, rozpatrywania skarg oraz narzędzi gromadzenia informacji. Podstawowym celem niniejszego kodeksu jest udostępnienie wytycznych do codziennej realizacji postępowań w zakresie pomocy państwa; w ten sposób Komisja pragnie przyczynić się do lepszej współpracy i wzajemnego zrozumienia między służbami Komisji, organami państw członkowskich oraz środowiskiem prawniczym i biznesowym.
3. Do skutecznego ulepszenia procedur badania pomocy państwa niezbędna jest dyscyplina obu stron a także wzajemne zaangażowanie – zarówno po stronie Komisji jak i państw członkowskich. Komisja będzie działać na rzecz usprawniania postępowania wyjaśniającego oraz wewnętrznych procesów decyzyjnych, co ma na celu zapewnienie większej przejrzystości, przewidywalności oraz efektywności procedur badania pomocy państwa, przy czym Komisja nie może ponosić odpowiedzialności za konsekwencje wynikające z braku współpracy państw członkowskich i zainteresowanych stron.
4. Niniejszy kodeks jest ostatnią częścią „pakietu działań upraszczających” zawierającego Zawiadomienie Komisji w sprawie procedury uproszczonej stosowanej w odniesieniu do niektórych rodzajów pomocy państwa ⁽³⁾ oraz Zawiadomienie Komisji w sprawie egzekwowania prawa dotyczącego pomocy państwa przez sądy krajowe ⁽⁴⁾, który ma sprawić, iż procedury staną się bardziej przewidywalne i przejrzyste.
5. W pojedynczych przypadkach może się jednak okazać, że ze względu na specyficzny charakter danej sprawy niezbędne jest dostosowanie niniejszego kodeksu lub wprowadzenie pewnych odchyleń od jego postanowień ⁽⁵⁾.
6. Uzasadnieniem dla odstąpienia od niniejszego kodeksu może być również szczególny charakter właściwy dla sektora rybołówstwa i akwakultury oraz działalności w obszarze produkcji podstawowej, prowadzenia do obrotu lub przetwarzania produktów rolnych.

2. ZWIĄZEK Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM

7. Zamiarem twórców niniejszego kodeksu nie było stworzenie pełnego i wyczerpującego zestawienia odpowiednich instrumentów legislacyjnych, interpretacji prawnych i środków administracyjnych, które stanowią podstawę wspólnotowej kontroli pomocy państwa. Kodeks należy odczytywać w powiązaniu z podstawowymi zasadami rządzącymi procedurami pomocy państwa i traktować go jako ich uzupełnienie.

⁽¹⁾ COM(2005) 107 wersja ostateczna.

⁽²⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

⁽³⁾ Patrz: s. 3 str. niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 85 z 9.4.2009, s. 1.

⁽⁵⁾ W związku z kryzysem bankowym w 2008 r. Komisja podjęła odpowiednie kroki w celu zapewnienia szybkiego przyjmowania decyzji po otrzymaniu kompletnego zgłoszenia, w razie potrzeby w przeciągu 24h i w trakcie weekendu. Zob. Komunikat Komisji – Zastosowanie zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego (Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8). Jeżeli chodzi o gospodarkę realną, zob. Komunikat Komisji – Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz.U. C 83 z 7.4.2009, s. 1).

8. W niniejszym kodeksie nie tworzy się zatem ani nie zmienia żadnych praw lub obowiązków określonych w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską, w rozporządzeniu (WE) nr 659/1999 oraz rozporządzeniu Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 ⁽¹⁾, które wykonuje rozporządzenie (WE) nr 659/1999 zgodnie z interpretacją orzecznictwa sądów Wspólnoty.
9. Niniejszy kodeks wyszczególnia najlepsze praktyki w codziennym postępowaniu, które mają przyczynić się do szybszego, bardziej przejrzystego i przewidywalnego realizowania procedury badania pomocy państwa na każdym etapie postępowania wyjaśniającego w zgłoszonej lub niezgłoszonej sprawie bądź w przypadku skargi.

3. KONTAKTY NA ETAPIE PRZEDZGŁOSZENIOWYM

10. Doświadczenia Komisji dowodzą, że kontakty przedzgłoszeniowe są bardzo przydatne, nawet w sprawach, które wydają się być rutynowe. Kontakty przedzgłoszeniowe dają służbom Komisji oraz państwom członkowskim dokonującym zgłoszenia możliwość nieformalnego i poufnego przedyskutowania prawnych i ekonomicznych aspektów wnioskowanego projektu jeszcze przed dokonaniem zgłoszenia; dzięki temu jakość zgłoszeń jest wyższa, są one lepiej przygotowane. W ten sposób państwa członkowskie oraz służby Komisji mogą także wspólnie opracować konstruktywne propozycje zmierzające do zrewidowania tych aspektów planowanego działania, które mogą stwarzać problemy. Ten etap przygotowawczy umożliwia szybsze opracowanie zgłoszenia po tym, jak zostanie ono formalnie przedłożone Komisji. Kontakty przedzgłoszeniowe, realizowane w sposób skuteczny, powinny w rzeczywistości pozwolić Komisji na podjęcie decyzji na mocy art. 4 ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 w ciągu dwóch miesięcy od daty zgłoszenia ⁽²⁾.
11. Zdecydowanie zaleca się podjęcie kontaktów przedzgłoszeniowych w sprawach, w których pojawiają się jakieś wyjątkowe, nowe aspekty lub które mają szczególnie wymiar, uzasadniający podjęcie wcześniejszych dyskusji ze służbami Komisji. Jednak państwo członkowskie zawsze otrzyma nieformalne wskazówki, gdy zwróci się do Komisji z prośbą o nie.

3.1. Treść

12. Na etapie przedzgłoszeniowym istnieje możliwość przeprowadzenia dyskusji oraz przekazania danemu państwu członkowskiemu wskazówek odnośnie do zakresu informacji, które należy zawrzeć w formularzu zgłoszeniowym. Dzięki temu formularz jest kompletny już w momencie dokonania zgłoszenia. Gdy etap zgłoszeniowy przebiega efektywnie, możliwa jest dyskusja w otwartej i konstruktywnej atmosferze, dotycząca wszelkich istotnych kwestii związanych z planowanym środkiem. Jest to szczególnie istotne w odniesieniu do projektów, które nie mogły zostać zaakceptowane w pierwotnej formie i powinny zostać wycofane lub w znacznym stopniu zmienione. Na tym etapie można także sprawdzić, czy w danym przypadku można zastosować inną podstawę prawną, a także określić ewentualne sprawy precedensowe, które mogłyby być istotne. Ponadto, pomyślnie zakończony etap przedzgłoszeniowy umożliwi służbom Komisji oraz państwom członkowskim zajęcie się najbardziej istotnymi problemami w zakresie konkurencji, a także sprawdzenie, jakie analizy ekonomiczne i – jeżeli jest to konieczne – ekspertyzy zewnętrzne są wymagane do udokumentowania zgodności planowanego przedsięwzięcia ze wspólnym rynkiem. Na etapie przedzgłoszeniowym, państwo członkowskie może również zwrócić się do służb Komisji z prośbą o zwolnienie z obowiązku zawarcia w formularzu zgłoszeniowym określonych informacji, które w danym przypadku nie są niezbędne dla rozpatrzenia sprawy. I wreszcie, etap przedzgłoszeniowy jest decydujący dla określenia czy dana sprawa – bez zagłębiania się w nią – kwalifikuje się do rozpatrzenia w ramach procedury uproszczonej ⁽³⁾.

3.2. Zakres i terminy

13. Aby etap przedzgłoszeniowy mógł być przeprowadzony w sposób konstruktywny i efektywny, w interesie danego państwa członkowskiego jest, aby przedstawiło Komisji wstępną wersję formularza zgłoszeniowego, zawierającą informacje niezbędne dla dokonania oceny planowanego działania w zakresie pomocy państwa. Dla ułatwienia sprawnego rozpatrywania spraw, zasadniczo preferowane będą kontakty za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telekonferencji, nie zaś spotkania. W ciągu dwóch tygodni od otrzymania wstępnej wersji formularza zgłoszeniowego, służby Komisji zorganizują nawiązanie pierwszego kontaktu przedzgłoszeniowego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Dotrzymanie tego terminu nie jest możliwe w przypadku, gdy ze względu na niekompletne zgłoszenie służby Komisji muszą kilkakrotnie zwracać się z wnioskiem o udzielenie informacji.

⁽³⁾ Zob. Zawiadomienie Komisji w sprawie uproszczonej procedury rozpatrywania niektórych rodzajów pomocy państwa.

14. Jako ogólną zasadę przyjmuje się, że kontakty przedzgłoszeniowe nie powinny trwać dłużej niż dwa miesiące, oraz że po ich zakończeniu następuje kompletne zgłoszenie. Jeżeli kontakty przedzgłoszeniowe nie przyniosą oczekiwanych rezultatów, służby Komisji mogą uznać etap przedzgłoszeniowy za zakończony. Ponieważ jednak terminy oraz forma kontaktów przedzgłoszeniowych zależą od stopnia złożoności indywidualnej sprawy, kontakty przedzgłoszeniowe mogą trwać kilka miesięcy. Komisja zaleca zatem, aby w sprawach szczególnie złożonych (na przykład pomoc na ratowanie przedsiębiorstw, duże przedsięwzięcia badawczo-rozwojowe, projekty dużej pomocy indywidualnej lub szczególnie duże lub złożone programy pomocy) państwa członkowskie nawiązywały kontakty przedzgłoszeniowe jak najwcześniej, aby możliwe było przeprowadzenie konstruktywnych rozmów.
15. Doświadczenia Komisji dowodzą, że bardzo przydatne jest zaangażowanie beneficjenta w kontakty przedzgłoszeniowe; dotyczy to w szczególności spraw, które mają istotne skutki o wymiarze technicznym, finansowym oraz związane z samym projektem. Komisja zaleca zatem, aby w kontakty przedzgłoszeniowe angażowani byli beneficjenci pomocy indywidualnej.
16. Służby Komisji będą dokładać starań, by na zakończenie etapu przedzgłoszeniowego przedstawić zainteresowanemu państwu członkowskiemu nieformalną ocenę wstępną projektu; nie dotyczy to spraw, które mają nowe aspekty oraz spraw szczególnie złożonych. Taka niewiążąca ocena nie będzie jednoznaczna z oficjalnym stanowiskiem Komisji; będą to nieformalne wskazówki udzielone przez służby Komisji w sprawie kompletności projektu zgłoszenia oraz zgodności planowanego projektu ze wspólnym rynkiem – ocenionego bez zagłębiania się w sprawę. W szczególnie złożonych przypadkach, Komisja może – na życzenie państwa członkowskiego – przedstawić również wytyczne na piśmie, dotyczące informacji, jakich należy jeszcze udzielić.
17. Kontakty przedzgłoszeniowe przebiegają z zachowaniem ścisłej poufności. Dyskusje odbywają się dobrowolnie i bez uszczerbku dla postępowania w sprawie oraz procedury wyjaśniającej, która ma miejsce po złożeniu formalnego zgłoszenia.
18. Zmierzając do poprawiania jakości zgłoszeń, służby Komisji dołożą starań, by wyjść naprzeciw prośbom państw członkowskich o organizowanie szkoleń. Ponadto, Komisja będzie utrzymywać stałe kontakty z państwami członkowskimi w celu omówienia kolejnych ulepszeń procedury badania pomocy państwa, przede wszystkim w odniesieniu do zakresu i zawartości wykorzystywanych formularzy zgłoszeniowych.

4. WSPÓLNIE UZGODNIONE PLANOWANIE

19. W sprawach, które mają istotne, nowe aspekty, są złożone z technicznego punktu widzenia lub z jakichś innych powodów muszą być traktowane ostrożnie, bądź w sprawach, które są niezwykle pilne, służby Komisji zaproponują zgłaszającym państwom członkowskim wspólne uzgodnienie planowania, co przyczyni się do zwiększenia przejrzystości i przewidywalności prawdopodobnego czasu trwania postępowania wyjaśniającego.

4.1. Treść

20. Wzajemnie uzgodnione planowanie to forma zorganizowanej współpracy między państwem członkowskim a służbami Komisji, która opiera się na wspólnym planowaniu oraz porozumieniu odnośnie do przewidywanego przebiegu oraz czasu trwania postępowania wyjaśniającego.
21. W związku z powyższym służby Komisji oraz zgłaszające państwo członkowskie mogą w szczególności uzgodnić następujące kwestie:
 - priorytetowe traktowanie danego przypadku, przy czym państwo członkowskie formalnie zaakceptuje zawieszenie rozpatrywania⁽¹⁾ innych, zgłoszonych przez nie spraw, o ile będzie to konieczne z przyczyn dotyczących planowania lub zasobów⁽²⁾;

⁽¹⁾ Zob. art. 4 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 659/1999.

⁽²⁾ Na przykład w sprawach, w których instytucje finansowe Unii Europejskiej pełnią rolę funduszu zarządzającego.

- dostarczanie informacji przez państwo członkowskie lub zainteresowanego beneficjenta, między innymi analizy lub ekspertyzy zewnętrzne bądź gromadzenie informacji wyłącznie przez służby Komisji; oraz
 - prawdopodobna forma i czas trwania analizy zgłoszonej sprawy przez służby Komisji.
22. W zamian za podjęte przez państwo członkowskie wysiłki zmierzające do dostarczenia wszystkich niezbędnych informacji na czas oraz jak uzgodniono w kontekście wspólnego uzgodnionego planowania, służby Komisji dołożą starań, by dotrzymać ustalonego wspólnie harmonogramu postępowania wyjaśniającego w danej sprawie, pod warunkiem że informacje dostarczone przez państwo członkowskie lub zainteresowane strony nie wywołają nieoczekiwanych wątpliwości.

4.2. Zakres i terminy

23. Wzajemnie uzgodnione planowanie będzie, co do zasady, zastrzeżone dla spraw, które mają liczne, nowe aspekty, z technicznego punktu widzenia lub z innych przyczyn muszą być traktowane ostrożnie, co powoduje, że służby Komisji nie są w stanie dokonać na koniec etapu przedzgłoszeniowego jasnej oceny wstępnej danego przypadku. W takich sytuacjach na zakończenie etapu przedzgłoszeniowego odbędzie się wzajemnie uzgodnione planowanie, po którym nastąpi formalne zgłoszenie.
24. Jednak również na początku formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja oraz zainteresowane państwo członkowskie mogą – na prośbę tego ostatniego – porozumieć się odnośnie do wzajemnie uzgodnionego planowania na potrzeby dalszego postępowania w sprawie.

5. WSTĘPNA ANALIZA ZGŁOSZONYCH ŚRODKÓW

5.1. Wnioski o udzielenie informacji

25. Zmierzając do zracjonalizowania przebiegu postępowania wyjaśniającego, służby Komisji dołożą starań w celu pogrupowania wniosków o udzielenie informacji na etapie analizy wstępnej. Zasadniczo przekazany zostanie tylko jeden obszerny wniosek o udzielenie informacji, zazwyczaj w terminie od czterech do sześciu tygodni, licząc od dnia zgłoszenia. Jeżeli w ramach wspólnie uzgodnionego planowania nie postanowiono inaczej, kontakty przedzgłoszeniowe powinny umożliwić państwu członkowskiemu przedstawienie kompletnego zgłoszenia, ograniczając w ten sposób potrzebę dostarczenia informacji uzupełniających. Jednakże, Komisja może zwrócić się z dalszymi pytaniami, przede wszystkim dotyczącymi kwestii, które podniesione zostały w odpowiedziach państw członkowskich; nie musi to jednak oznaczać, że Komisja, oceniając sprawę, spotkała się z poważnymi trudnościami.
26. Jeżeli państwo członkowskie nie udzieli informacji w określonym terminie, Komisja będzie zazwyczaj – po pierwszym piśmie monitującym – stosować przepisy zawarte w art. 5 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 i poinformuje państwo członkowskie, że zgłoszenie zostaje uznane za wycofane. Zazwyczaj formalne postępowanie wyjaśniające zostanie wszczęte niezwłocznie po spełnieniu niezbędnych warunków; z reguły ma to miejsce maksymalnie po dwóch turach pytań.

5.2. Zawieszenie wstępnego postępowania wyjaśniającego za porozumieniem stron

27. W pewnych okolicznościach, bieg wstępnego postępowania wyjaśniającego może zostać zawieszony. Dotyczy to sytuacji, gdy państwo członkowskie zwraca się z taką prośbą, aby móc dokonać zmian w swoim projekcie i dostosować go do przepisów obowiązujących w zakresie pomocy państwa, lub gdy postanowiono tak w oparciu o wspólne uzgodnienia. Zawieszenie może zostać przyznane jedynie na okres, który został z góry określony. Jeżeli wraz z końcem okresu zawieszenia państwo członkowskie nie zdoła przedłożyć kompletnego, *prima facie* zgodnego projektu, Komisja wznowi postępowanie w punkcie, w którym zostało ono wstrzymane. Zainteresowane państwo członkowskie zostanie zazwyczaj poinformowane, że zgłoszenie zostaje uznane za wycofane; w przypadku poważnych wątpliwości bezzwłocznie wszczęte zostanie natomiast formalne postępowanie wyjaśniające.

5.3. Kontakty w celu uzyskania informacji o stanie prac

28. Na swoją prośbę, zgłaszające państwo członkowskie zostanie poinformowane, na jakim etapie znajduje się wstępne postępowanie wyjaśniające. Zachęca się państwa członkowskie do angażowania w te kontakty beneficjentów pomocy indywidualnej.

6. FORMALNE POSTĘPOWANIE WYJAŚNIAJĄCE

29. Biorąc pod uwagę złożoną strukturę spraw będących przedmiotem formalnego postępowania wyjaśniającego, Komisja przyjmie za swój priorytet poprawę przejrzystości, przewidywalności oraz efektywności tego etapu, przyczyniając się w ten sposób do podejmowania konstruktywnych decyzji, zgodnie z potrzebami współczesnej gospodarki. Komisja będzie zatem działać na rzecz racjonalizacji formalnego postępowania wyjaśniającego poprzez efektywne wykorzystanie wszystkich środków proceduralnych, jakie ma do swojej dyspozycji na mocy rozporządzenia (WE) nr 659/1999.

6.1. Publikowanie decyzji i streszczenia

30. W przypadkach, w których zainteresowane państwo członkowskie nie zwróci się z prośbą o usunięcie informacji poufnych, Komisja dołoży starań, by opublikować swoją decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego włącznie ze streszczeniem w terminie dwóch miesięcy od daty przyjęcia tej decyzji.
31. Jeżeli pojawią się wątpliwości odnośnie do kwestii poufności, Komisja zastosuje zasady zawarte w komunikacie z dnia 1 grudnia 2003 r. w sprawie tajemnicy służbowej w zakresie decyzji dotyczących pomocy państwa⁽¹⁾ i dołoży wszelkich starań, by opublikować decyzję Komisji w możliwie krótkim terminie, licząc od dnia przyjęcia decyzji. To samo będzie miało zastosowanie w odniesieniu do publikacji wszystkich decyzji ostatecznych.
32. Dla poprawienia przejrzystości postępowania państwo członkowskie, beneficjent i inne zainteresowane podmioty (w szczególności ewentualne osoby skarżące) będą informowane o wszelkich opóźnieniach wywołanych przez brak zgody w kwestiach dotyczących poufności.

6.2. Uwagi zainteresowanych stron

33. Zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, zainteresowane strony muszą przedłożyć swoje uwagi w ciągu przepisane terminu, który z zasady nie może przekroczyć jednego miesiąca od dnia opublikowania decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Zasadniczo termin ten nie będzie podlegać przedłużeniu, a zatem służby Komisji nie będą zazwyczaj akceptować informacji dostarczonych przez zainteresowane strony po tym terminie; dotyczy to również beneficjentów pomocy⁽²⁾. Przedłużenie jest możliwe jedynie w należycie uzasadnionych wyjątkowych przypadkach, takich jak udostępnienie szczególnie obszernej informacji dotyczącej faktów lub wcześniejsze kontakty między służbami Komisji a zainteresowaną stroną.
34. Dla poprawienia jakości materiałów stanowiących podstawę faktyczną postępowania wyjaśniającego w szczególnie skomplikowanych sprawach, służby Komisji mogą przesłać konkretnym zainteresowanym stronom, również stowarzyszeniom handlowym i biznesowym, kopię decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, wzywając je do przedstawienia uwag dotyczących określonych aspektów danej sprawy⁽³⁾. Współpraca zainteresowanych stron jest w tym zakresie czysto dobrowolna, jeżeli jednak zainteresowana strona zdecyduje się na przedstawienie uwag, w jej interesie leży przedstawienie tych uwag w odpowiednim terminie, tak aby Komisja mogła je uwzględnić. Komisja zaprosi więc zainteresowane strony do zgłaszania swoich uwag w ciągu jednego miesiąca, licząc od dnia, w którym kopia decyzji została im przesłana. Po tym terminie, Komisja nie będzie czekać dłużej na dostarczenie uwag. W celu zapewnienia przestrzegania zasady równego traktowania zainteresowanych stron, takie samo zaproszenie do składania uwag Komisja prześle beneficjentowi pomocy. W celu zapewnienia przestrzegania prawa państwa członkowskiego do obrony, Komisja przekaze mu wszelkie uwagi otrzymane od zainteresowanych stron – w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności – i wezwie państwo członkowskie do udzielenia odpowiedzi w ciągu jednego miesiąca.

⁽¹⁾ Dz.U. C 297 z 9.12.2003, s. 6.

⁽²⁾ Bez uszczerbku dla art. 10 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999.

⁽³⁾ Zgodnie z ustalonym orzecznictwem, Komisja jest uprawniona do przesłania decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego do określonych stron zainteresowanych; zob. na przykład sprawa T-198/01, *Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji*, Zb. Orz. [2004] II-2717, pkt 195; T-198/01R, *Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji*, Zb. Orz. [2002] II-2153; sprawy połączone C-74/00 P oraz C-75/00 P, *Falck Spa i inni przeciwko Komisji*, Zb. Orz. [2002] I-7869, pkt 83.

35. Aby wszystkie uwagi zainteresowanych stron mogły zostać przekazane zainteresowanemu państwu członkowskiemu w najbardziej odpowiedni sposób, Komisja zwróci się do państw członkowskich z prośbą o to, by w miarę możliwości zgodziły się na przekazywanie tych uwag w oryginalnych wersjach językowych. Jeżeli państwo członkowskie zwróci się z odpowiednim wnioskiem, służby Komisji dostarczą tłumaczenie, co może mieć wpływ na czas trwania postępowania.
36. Państwa członkowskie zostaną poinformowane również wtedy, gdy zainteresowane strony nie będą miały żadnych uwag.

6.3. Uwagi państw członkowskich

37. W celu zagwarantowania terminowego zakończenia formalnego postępowania wyjaśniającego, Komisja będzie ściśle egzekwować wszelkie terminy obowiązujące na tym etapie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 659/1999. Jeżeli państwo członkowskie nie przedłoży swoich uwag odnośnie do decyzji Komisji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego oraz odnośnie do uwag zainteresowanych stron w terminie jednego miesiąca (który określono w art. 6 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999), służby Komisji bezzwłocznie prześlą pismo monitujące, w którym termin ten zostanie przedłużony o jeden miesiąc, i w którym państwo członkowskie zostanie poinformowane, że termin nie zostanie przedłużony po raz kolejny, chyba że zaistnieją wyjątkowe okoliczności. Jeżeli zainteresowane państwo członkowskie nie udzieli konstruktywnej odpowiedzi, Komisja podejmie decyzję w oparciu o informacje, którymi dysponuje, zgodnie z art. 7 ust. 7 oraz art. 13 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999.
38. Jeżeli w przypadku pomocy niezgodnej z prawem państwo członkowskie nie przedstawi uwag odnośnie do decyzji w sprawie formalnego wszczęcia postępowania, Komisja wyda urzędowy nakaz przekazania informacji, zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 659/1999. Jeżeli w terminie, jaki został określony w wymienionym urzędowym nakazie, państwo członkowskie nie udzieli odpowiedzi, Komisja podejmie decyzję w oparciu o dostępne jej informacje.

6.4. Wniosek o udzielenie informacji dodatkowych

39. Nie można wykluczyć, że w szczególnie złożonych sprawach informacje przedłożone przez państwo członkowskie w odpowiedzi na decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego mogą spowodować, iż służby Komisji zwrócą się z kolejnym wnioskiem o udzielenie informacji. Państwo członkowskie otrzyma jeden miesiąc na udzielenie odpowiedzi.
40. Jeżeli państwo członkowskie nie udzieli odpowiedzi w wyznaczonym terminie, służby Komisji niezwłocznie prześlą pismo monitujące, określające ostateczny termin piętnastu dni roboczych. W piśmie tym, zainteresowane państwo członkowskie zostanie również poinformowane, że po upływie wymienionego okresu Komisja podejmie decyzję w oparciu o dostępne jej informacje lub – w przypadku pomocy niezgodnej z prawem – wyda urzędowy nakaz przekazania informacji.

6.5. Uzasadnione zawieszenie formalnego postępowania wyjaśniającego

41. Formalne postępowanie wyjaśniające może być zawieszane jedynie w sytuacjach wyjątkowych, za obopólną zgodą służb Komisji oraz danego państwa członkowskiego. Do zawieszenia może dojść na przykład wtedy, gdy państwo członkowskie zwróci się formalnie z prośbą o zawieszenie, aby dostosować swój projekt do przepisów obowiązujących w zakresie pomocy państwa, lub w sytuacji gdy przed sądem Wspólnoty toczy się sprawa dotycząca podobnych kwestii, której wynik może mieć wpływ na ocenę danego przypadku.
42. Zawieszenie będzie zazwyczaj przyznawane jedynie raz, na okres ustalony z góry przez służby Komisji i zainteresowane państwo członkowskie.

6.6. Przyjęcie decyzji ostatecznej i uzasadnione przedłużenie formalnego postępowania wyjaśniającego

43. Zgodnie z art. 7 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, Komisja dołoży wszelkich starań, aby przyjąć decyzję w terminie osiemnastu miesięcy od momentu wszczęcia postępowania. Termin ten może zostać przedłużony za obopólną zgodą Komisji i zainteresowanego państwa członkowskiego. Przedłużenie postępowania wyjaśniającego może w szczególności okazać się odpowiednie w sprawach dotyczących nowych projektów lub w sprawach, które powodują pojawienie się nowych kwestii prawnych.
44. W celu zagwarantowania skutecznego wykonania art. 7 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, Komisja dołoży starań, aby przyjąć ostateczną decyzję nie później niż cztery miesiące od dnia, w którym państwo członkowskie przedłożyło ostatnią informację, lub w którym termin ostateczny upłynął, a informacja nie została przedłożona.

7. SKARGI

45. Dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w postępowanie związane z pomocą państwa niezmiernie ważne jest, by służby Komisji skutecznie i w przejrzysty sposób rozpatrywały składane do Komisji skargi. W związku z powyższym Komisja proponuje stosowanie następujących najlepszych praktyk, opracowanych na rzecz wspólnego celu.

7.1. Formularz skargi

46. Służby Komisji będą systematycznie zwracać się do skarżących z prośbą o skorzystanie z nowego formularza, dostępnego na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji (http://ec.europa.eu/competition/forms/sa_complaint_pl.html) oraz równoczesne przedłożenie skargi w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności. Przedstawienie wypełnionych formularzy zazwyczaj pozwala skarżącym na zwiększenie jakości ich skarg.

7.2. Orientacyjne ramy czasowe oraz wynik rozpatrzenia skargi

47. Komisja dołoży wszelkich starań w celu rozpatrzenia skargi w orientacyjnym terminie dwunastu miesięcy od jej otrzymania. Powyższy termin nie stanowi wiążącego zobowiązania. W zależności od okoliczności danej sprawy, czas rozpatrywania skargi może wydłużyć ewentualna konieczność zwrócenia się do skarżącego, państwa członkowskiego lub zainteresowanych stron w wnioskiem o udzielenie dodatkowych informacji.
48. Komisja ma prawo przyznać wpływającym do niej skargom różne priorytety⁽¹⁾, w zależności na przykład od zakresu domniemanego naruszenia, wielkości podmiotu będącego beneficjentem, sektora gospodarki, którego dotyczy sprawa lub istniejących ewentualnie podobnych skarg. W związku z natężeniem pracy oraz zgodnie z prawem do określania priorytetów w postępowaniach wyjaśniających⁽²⁾ Komisja może zatem odłożyć na później postępowanie dotyczące środków, które nie stanowią priorytetu. Dlatego też zasadniczo w ciągu dwunastu miesięcy Komisja dołoży starań, by:
- a) w sprawach priorytetowych przyjąć decyzję na mocy art. 4 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 i przesłać kopię skarżącemu; lub
 - b) w sprawach, które nie są priorytetowe, przesłać wstępne pismo administracyjne do skarżącego, określając swoją wstępną opinię. To administracyjne pismo nie stanowi oficjalnego stanowiska Komisji, a jedynie wstępną opinię służb Komisji, opierającą się na dostępnych informacjach, z zastrzeżeniem uwzględnienia dodatkowych uwag, które skarżący może przedłożyć w ciągu jednego miesiąca od daty pisma. Jeżeli w tym terminie nie zostaną przedłożone żadne dalsze uwagi, skarga zostanie uznana za wycofaną.

⁽¹⁾ Sprawa C-119/97, *Ufex i inni przeciwko Komisji*, [1999], Rec I-1341, pkt 88.

⁽²⁾ Sprawa T-475/04, *Bouygues SA przeciwko Komisji*, Zb. Orz. [2007] II-2097, pkt 158 oraz 159.

49. Dla zachowania przejrzystości służby Komisji dołożą jak największych starań, aby w ciągu dwóch miesięcy, licząc od dnia otrzymania skargi, poinformować skarżącego o tym, na ile złożona przez niego skarga będzie potraktowana priorytetowo. W przypadku skarg nieuzasadnionych, służby Komisji poinformują skarżącego w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania skargi, że nie ma wystarczających podstaw do zajęcia stanowiska w sprawie, oraz że skarga zostanie uznana za wycofaną, jeżeli w ciągu miesiąca nie zostaną przedłożone istotne uwagi uzupełniające. Jeżeli chodzi o skargi, które dotyczą pomocy zatwierdzonej, służby Komisji również dołożą starań, aby udzielić odpowiedzi skarżącemu w ciągu dwóch miesięcy, licząc od dnia otrzymania skargi.
50. W przypadku pomocy niezgodnej z prawem, służby Komisji zwrócą uwagę skarżącego na możliwość wszczęcia postępowania przed sądem krajowym, który może zarządzić zawieszenie lub zwrot takiej pomocy⁽¹⁾.
51. Jeżeli okaże się to konieczne, skarga – w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności – zostanie przekazana zainteresowanemu państwu członkowskiemu, które może przedstawić swoje stanowisko. Państwa członkowskie oraz skarżący będą na bieżąco informowani o decyzjach – czy to odnośnie do zamknięcia czy też innego rozpatrzenia skargi. Państwa członkowskie wzywa się z kolei do przestrzegania terminów przedstawiania uwag oraz dostarczania informacji odnośnie do przekazanych im skarg. Ponadto, służby Komisji zwrócą się do nich z prośbą o zaakceptowanie – w miarę możliwości – przedstawienia skarg w ich oryginalnych wersjach językowych. Jeżeli państwo członkowskie zwróci się z odpowiednim wnioskiem, służby Komisji przedstawią tłumaczenie, co może mieć wpływ na czas trwania postępowania.

8. WEWNĘTRZNE PROCEDURY DECYZYJNE

52. Komisja jest zdecydowana zmodernizować i w dalszym ciągu usprawnić swój wewnętrzny proces decyzyjny, by w ten sposób przyczynić się do skrócenia procedur związanych z pomocą państwa.
53. W tym celu, wewnętrzne procedury decyzyjne będą stosowane w możliwie najefektywniejszy sposób. Komisja dokona również przeglądu bieżących wewnętrznych ram prawnych, co posłuży zoptymalizowaniu jej procedur decyzyjnych.
54. Służby Komisji będą na bieżąco przyglądać się praktycznej realizacji swoich wewnętrznych procedur decyzyjnych i w miarę potrzeby je dostosowywać.

9. WERYFIKACJA W PRZYSZŁOŚCI

55. Najlepsze praktyki w zakresie procedur mogą być skuteczne jedynie wtedy, gdy opierają się na wspólnych staraniach Komisji i państw członkowskich, zmierzających do starannego przeprowadzania postępowań wyjaśniających dotyczących pomocy państwa, przestrzegania obowiązujących terminów oraz zagwarantowania tym samym niezbędnego poziomu przejrzystości i przewidywalności procedur. Niniejszy kodeks oraz zawarte w nim najlepsze praktyki są pierwszym etapem wspólnego działania, dążącego do osiągnięcia powyższych celów.
56. Komisja będzie stosować niniejszy kodeks względem środków, które zostały jej zgłoszone lub które w inny sposób stały się przedmiotem jej zainteresowania, począwszy od dnia 1 września 2009 r.
57. Do niniejszego kodeksu mogą być wprowadzane modyfikacje, odzwierciedlające zmiany w instrumentach legislacyjnych, interpretacji, środkach administracyjnych czy też orzeczeniach sądów Wspólnoty, stanowiących podstawę stosowania procedur dotyczących pomocy państwa; kodeks może także uwzględnić wszelkie doświadczenia uzyskane w trakcie realizacji powyższych procedur. Ponadto, Komisja pragnie nawiązać regularne rozmowy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi podmiotami, dotyczące doświadczeń zebranych w oparciu o stosowanie rozporządzenia (WE) nr 659/1999 ogólnie, a w szczególności kodeksu najlepszych praktyk.

⁽¹⁾ Zob. Komunikat Komisji w sprawie egzekwowania prawa dotyczącego pomocy państwa przez sądy krajowe.